

Я особисто вдячний Володимирі Івановичу за те, що кілька років поспіль мене запрошують очолювати державні екзаменаційні комісії, що дало можливість глибше зрозуміти проблематику підготовки музичних мистецьких фахівців, звернути увагу на перспективних випускників кафедри оперної підготовки. Результат цієї довіри – колектив театру поповнився багатьма талановитими виконавцями, які набули право працювати у славетній Національній опері України.

Мені випадало вирішувати питання з Володимиром Івановичем у різних його керівних статусах: від начальника відділу і главку Міністерства культури до високої посади заступника міністра, радника Надзвичайного і Повноважного посла, а тепер – ректора поважного вишу, який сьогодні набув авторитету серед європейських музичних закладів, про що свідчить і кількість зарубіжних студентів на різних факультетах і відділеннях, і часті міжнародні музичні конференції та форуми. Це також один із напрямів діяльності Володимира Івановича як ректора і визнаного науковця вишу – народного артиста України, доктора мистецтвознавства, професора, члена-кореспондента Національної академії мистецтв України, який докладає багато зусиль та енергії для пропаганди української музичної культури, її інтеграції у світовий культурний простір.

Я завжди відчував, з яким пієтетом, пошаною і повагою ставиться цей досвідчений творчо-адміністративний керівник до нашого театру, у якому йому випало починати свою досить успішну кар'єру. Він любить наш театр, підтримує з ним духовний зв'язок, допомагаючи вирішувати найскладніші його проблеми, а при потребі – готовий підставити плече допомоги... Адже дуже складна і не проста робота Володимира Івановича в нашому театрі в далекі вже 1980-ті роки, яка вплинула і на його творче життя, і на атмосферу в нашому колективі, дала йому можливість впевнено обирати своє майбутнє – служіння музичному мистецтву. Вірно і назавжди.

ОСТАПЕНКО Д. І.

ЧАС ШУКАНЬ І КОНКРЕТНИХ КРОКІВ

Для початку нагадаю відомий вислів: «Хто не шанує свого минулого – той не має майбутнього». Певний період життя, Богом відведений, ми вже пройшли. Кожен оцінює пережите по-своєму, його не повернеш і не зміниш, бо це вже історія. Наша юність і більш зрілий період якраз припали на радянський час, коли ми формувались як фахівці, як особистості за певними канонам і нормами того часу. Так от, із Володимиром Івановичем я познайомився, коли «заочно» приймав справи в комітеті комсомолу Харківського інституту культури. У шухлядах столу мені траплялися різні документи за підписом В. І. Рожка. Він у цей час працював уже в апараті ЦК комсомолу України, а про нього ще ходили легенди в інституті. Студентів навчалось більше тисячі, і серед такої кількості він вирізнявся, був лідером, таким собі ватажком молоді. Саме тоді він виявив такі свої якості, як цілеспрямованість, комунікабельність, прекрасні організаторські здібності. А це у студентському колективі дуже відчувається. У той час були популярними студентські будівельні загони, їх формували в різних куточках Радянського Союзу для виконання будівельних робіт. Студенти мали якийсь заробіток і опановували додатковий фах. Володимир Іванович також організовував такі загони. Про все це я дізнався від тих людей, які його добре знали, а сам він у той час уже працював у столиці.

Хочу наголосити, що він – людина надзвичайно наполеглива у досягненні своєї мети. Головним його прагненням було здобуття фундаментальної освіти. Закінчивши Харківський інститут культури як хормейстер і перебуваючи вже на комсомольській роботі, Володимир Іванович навчався протягом двох років у Вищій комсомольській школі при ЦК ВЛКСМ. По її завершенні повернувся до Києва і вступив до аспірантури Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М. Т. Рильського АН УРСР. Захистивши кандидатську дисертацію з проблем оперної драматургії, працював науковим співробітником ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Тут у нього сформувалися своєрідне бачення і розуміння мистецьких процесів. Я вважаю, що одним із найважливіших моментів стало те, що, працюючи заступником директора Державного академічного театру опери та балету УРСР імені Тараса Шевченка, він не просто виконував свої обов'язки, а брав безпосередню участь у цих процесах, розумів і відчував їх сутність. На це теж не кожен здатен. На адміністративно-управлінській роботі В. Рожок зважав на історично важливі моменти і явища та обрав дуже важливий об'єкт для дослідження – творчість Стефана Турчака. Він усе занотовував, збирав, усім цікавився вже як дослідник, науковець.

В Україні було багато цікавих диригентів, але про їхнє життя і творчість немає фундаментальних досліджень. Відомі імена, якісь факти і фрагменти діяльності, але такого всебічного розкриття й аналізу, як щодо Стефана Турчака, ніхто так і не здійснив. Крім того, Володимир Іванович ще займався й державною справою, зокрема працював заступником Міністра культури і мистецтв України саме в той час, коли в державі ще не було навіть своїх грошових знаків. Це вже наша спільна з ним робота: у той час я обіймав посаду Міністра культури і мистецтв України, а він – заступника і, звичайно, перед нами постали дуже важливі завдання у перехідний період від радянської республіки до незалежної української держави. Не було нормативно-правових актів для врегулювання діяльності закладів культури і мистецтва, окремих діячів мистецтва. Завдання полягало в тому, щоб реформувати цю систему, не втрапивши потенціалу, набутого в радянський час, забезпечити мережу закладів культури і мистецтва нормативно-правовою базою для взаємодії митця і держави, окремого державного закладу культури і держави, недержавних формувань, які щойно почали утворюватись. Це був час пошуків і конкретних кроків.

Володимир Іванович відповідав тоді за роботу навчальних мистецьких закладів. Необхідно було оптимізувати систему освіти у сфері культури, а головне – не втратити її. З його ініціативи Київська консерваторія набула статусу національної академії. Треба було врегулювати роботу закладів культури середньої ланки – театральних і музичних училищ, училищ культури. Утворювалися коледжі, зокрема в Луганську, які з часом стали вищими навчальними закладами. Володимир Іванович брав безпосередню участь у реформуванні системи мистецької освіти у нашій державі. Дуже багато зусиль було докладено для того, щоб спеціальні середні музичні школи (Київська, Львівська, Харківська) не втратили статусу державних закладів. У той час навіть театри опери та балету перейшли у підпорядкування місцевих органів влади, на чому багато втратили, бо ті не могли належно забезпечувати їх ні фінансово, ні фахово. Тому зберегти музичні школи-десятирічки було дуже важливо для майбутнього виховання талановитих музикантів-виконавців.

Володимир Рожок – людина невгамовна, йому всього цього було мало, тому він вирішив податися на дипломатичну роботу, а саме – до Посольства України в Російській Федерації. На такий крок не кожен зважиться – це і побут, і сім'я, певною мірою, – втрата звичних контактів у середовищі свого проживання. Але він, повернувшись до Києва, зумів згуртувати навколо себе людей, продовжити роботу в Національ-

ній музичній академії України імені П. І. Чайковського як проректор, професор, а далі – колектив обрав його ректором. Я вважаю, що свої функції він виконує на належному рівні, адже його уже вдруге обрано на цю посаду. Я, як дійсний професор цієї Академії, спостерігаю за його роботою і мушу відзначити, що він значно пожвавив науково-дослідну роботу, зміцнив матеріально-технічну базу цього навчального закладу, зокрема оновив інструментарій, організував відповідні ремонтні роботи. І в нього вистачить енергії ще надовго. Він і як митець, і як господарник повною мірою відповідає тій посаді, яку сьогодні обіймає. Ми багато років дружимо, і це не заважає нашим діловим стосункам.

АВДІЄВСЬКИЙ А. Т.

ОРГАНІЗАТОР, МУЗИКАНТ, ДИПЛОМАТ

Київська хорова школа взагалі надзвичайно плідна і знаменита в історії української музичної культури. Я належу до одеської школи, моїм педагогом і наставником був видатний хоровий диригент, церковний регент Костянтин Пігров. Я закінчив Одеську консерваторію 1958 року і мав велику честь співати в хорі під його орудою, працювати в школі, займатись викладацькою діяльністю. Але головне, що прищепив мені мій Маестро, – це любов до хорової культури, уміння сприймати її такою, якою вона є, відзначити її фольклорні джерела й обов'язково їх не замулювати, а вибирати оті золоті зернятка, які наповнюють професійну музику. Ще великий М. Глінка говорив, що народ створює музику, а ми, композитори, лише здійснюємо аранжування. Тому я вважаю таким логічним свій перехід від музики класичної, якої я навчався в консерваторії, до народної хорової, якій я присвятив усе своє життя, очолюючи провідний мистецький колектив – Національний заслужений академічний український народний хор України імені Григорія Верьовки – з березня 1966 року – 50 років. За цей час я побував у багатьох хорах, працював і в черкаському хорі, створив хор «Льонок» у Житомирі. Потім прийшов після мене Іван Сльота, який до кінця життя керував ним, і тепер колектив носить його ім'я. А коли я переїхав до Києва, то чомусь саме мене обрав Григорій Гурійович Верьовка на таку відповідальну посаду у цей славетний колектив.

Я працював після Григорія Верьовки. Це унікальний музикант, людина, яка віддала все своє життя хоровій культурі. Він – академіст, очолював кафедру хорового диригування в Київській консерваторії, саме йому уряд доручив 1943 року, коли ще не був звільнений Київ, створити в Харкові хор, який потім став носити ім'я Григорія Верьовки. Я плавно, натхненно, з великою любов'ю прийшов у київську хорову школу, у якій мені довелося працювати все життя, і тут я зустрів на своєму творчому шляху цікаву, неординарну людину, яка любить не себе в мистецтві, а мистецтво в собі. Ці якості бувають дуже рідко серед діячів культури і мистецтва. Такою особистістю є Володимир Іванович Рожок.

Спочатку я знав його на керівних посадах, коли він працював в апараті ЦК, потім заступником міністра культури, очолював гуманітарне управління Адміністрації Президента України, і весь час він займався мистецькими проблемами – не просто керував культурою чи мистецтвом, а допомагав, сприяв, дуже детально вникав у всі подробиці складної архітекτονіки життя музичного колективу. Якщо взяти, наприклад,